

Beleidsnota Duurzaamheid & Milieu

Periode: 2025–2028
Ingangsdatum: juni 2025
Evaluatiemoment: eind 2027
Opgesteld: april 2025
Vastgesteld door: Raad van Bestuur

Samen
mogelijk maken

Inhoud

Beleidsnota Duurzaamheid & Milieu.....	1
Inhoud	2
Voorwoord.....	3
Waarom duurzaamheid?.....	3
Duurzame inzetbaarheid	3
Inleiding	4
Green Deal “Duurzame Zorg voor een Gezonde Toekomst”	4
EED & Informatieplicht.....	4
Onze doelstellingen	5
Onze ambitie.....	5
Wat is de Milieuthermometer Zorg?.....	5
Waar staan we nu?	5
Nulmeting Milieuthermometer 2024–2025 (versie7)	5
CO ₂ -footprint	5
Zo pakken we het aan	7
Werken met het Greenteam	7
Focuspunten 2025–2026	8
Groene Zorgproces	8
Energie	8
Afval.....	8
Voeding.....	9
Vervoer	9
Investerings	9
Bijlagen	10
Bijlage I Taken & verantwoordelijkheden functionarissen Carinova duurzaamheid	10
Bijlage II CO ₂ routekaart.....	12
Bijlage III Huidige en historisch verbruik en duurzaamheidsimpact	13
Bijlage IV Projectbegroting.....	14

Voorwoord

Bij Carinova staan we midden in de samenleving. We zorgen voor mensen, en dus ook voor hun leefomgeving – vandaag én morgen. Daarom maken we werk van duurzaamheid. Niet omdat het moet, maar omdat het bijdraagt aan kwaliteit van bestaan. Voor onze cliënten, voor collega's en voor de wereld om ons heen. In dit beleidsstuk lees je waar we staan, waar we naartoe willen en hoe we dat samen gaan doen.

Waarom duurzaamheid?

Zorgen voor mensen betekent ook zorgen voor hun leefomgeving. Dat doen we bij Carinova iedere dag: in hoe we zorg verlenen, maar ook in hoe we omgaan met onze gebouwen, ons vervoer en onze middelen. Met deze beleidsnota geven we richting aan onze duurzame ambities voor de komende jaren.

We sluiten aan bij landelijke en Europese afspraken, maar bovenal maken we bewuste keuzes omdat we vinden dat dit bij onze maatschappelijke rol hoort. We willen bijdragen aan een gezonde toekomst voor iedereen — cliënten, collega's én volgende generaties.

Duurzame inzetbaarheid

Tevreden zorgprofessionals zijn de basis voor goede zorg. Trotse, energieke, professionele en betrokken collega's, jong én oud maken het verschil. Werkplezier zit in meerdere dingen. Gezien, gehoord en gewaardeerd worden is belangrijk. Alles begint bij aandacht. Om als organisatie de beweging in de zorg te kunnen maken, is maatwerk nodig. Voor iedere locatie, voor ieder team en iedere collega. Ook als het gaat om persoonlijke loopbanen en collega's ontzorgen met slimme technieken en processen.

Met het programma Ik & Carinova zet Carinova in op duurzame inzetbaarheid, waarmee onze collega's gezond, gemotiveerd en goed toegerust blijven om gedurende hun gehele loopbaan de zorg van vandaag én morgen te kunnen bieden. Dit doen we vanuit drie thema's:

- **Vitaliteit:** investeren in fysieke en mentale gezondheid
- **Werkplezier:** creëren van een positieve en uitdagende werkomgeving
- **Vakmanschap:** voortdurend leren en ontwikkelen

Dit gecombineerd met onze inzet op duurzaamheid en milieu, zorgt ervoor dat we ook vanuit collega perspectief bijdragen aan een gezonde toekomst.

Samen
mogelijk maken

Inleiding

Green Deal “Duurzame Zorg voor een Gezonde Toekomst”

Eind 2023 hebben we als Carinova deze Green Deal ondertekend. De zorg is verantwoordelijk voor een groot deel van het energieverbruik en materiaalgebruik in Nederland. Er is dus veel te winnen. De deal richt zich op vijf hoofddoelen:

1. **Gezondheidsbevordering** – We helpen ziekte voorkomen en bevorderen een gezonde leefomgeving.
2. **Kennis & bewustwording** – Iedereen binnen Carinova moet weten hoe milieu, klimaat en gezondheid samenhangen.
3. **CO₂-reductie** – We zetten stevig in op het terugdringen van uitstoot.
4. **Circulair werken** – We gebruiken minder grondstoffen en produceren minder afval.
5. **Groene zorgprocessen** – We kijken kritisch naar medicatiegebruik, materialen en hoe we slimmer kunnen zorgen.

EED & Informatieplicht

Carinova is wettelijk verplicht om elke vier jaar een energie-audit uit te voeren, omdat we > 250 medewerkers hebben.

Voor locaties met een hoog energieverbruik (>50.000 kWh of >25.000 m³ gas) geldt daarnaast een informatieplicht over erkende maatregelen. Dit stemmen we af via de CO₂-Reductietool van het ministerie. De energie audit die we uitvoeren wordt uitgevoerd bij Carinova door Spie, (overheid erkend). Ook de informatieplicht erkende maatregelen valt onder de EED rapportage.

Onze doelstellingen

Onze ambitie

- In 2025 willen we het zilveren certificaat van de Milieuthermometer Zorg behalen voor alle locaties met meer dan 30 bedden.
- In 2025–2026 borgen we de eisen uit het zilver certificaat in onze werkprocessen en worden geïmplementeerd in de organisatie.
- Er is een CO₂-reductie routekaart opgesteld met meetbare doelen voor 2030 en 2050.

Wat is de Milieuthermometer Zorg?

De Milieuthermometer Zorg is een erkend keurmerk voor duurzame zorgorganisaties. Het is een praktisch hulpmiddel dat inzicht geeft in waar we staan en wat we kunnen verbeteren. Er zijn drie niveaus:

- **Brons** – Naleving van wetgeving en erkende maatregelen.
- **Zilver** – Toevoeging van o.a. duurzaam inkoopbeleid, voedingsplan en verslaglegging.
- **Goud** – Topniveau, inclusief aansluiting bij Milieukeur.

Met zilver laten we zien dat we duurzaamheid écht inbedden in onze organisatie.

Waar staan we nu?

Nulmeting Milieuthermometer 2024–2025 (versie7)

We hebben eind 2024 en begin 2025 de stand van zaken in beeld gebracht:

- Van de 50 verplichte eisen voldoen we aan 40.
- 8 eisen zijn ‘in uitvoering’ — vooral administratief van aard.
- 2 eisen worden nog onderzocht.
- We voldoen al aan 20 extra keuze-eisen (waar er 18 nodig zijn).

CO₂-footprint

Vastgoed

Per woonzorglocatie van Carinova (zowel huur als eigen vastgoed) is de CO₂-uitstoot in kaart gebracht gerekend vanaf het jaar 2018.

Zo is gericht, via een plan, bepaald waar de benodigde winst te behalen is om te voldoen aan de eis van 55% reductie per 2030. Dit gaat om relatief kleine ingrepen zoals leidingisolatie en het toepassen van LED verlichting, maar ook het grootschalig toepassen van zonne-energie.

Om de investeringen mogelijk te maken zijn Dumava subsidies toegekend.

Samen
mogelijk maken

Bij de komende nieuwbouw van Diessenplas en Willibrord zal bij de uitvraag en het ontwerp duidelijk de duurzaamheidsdoelstelling worden meegenomen, zoals ook vastgelegd in het strategisch vastgoedplan van Carinova.

Mobiliteit

De CO₂ uitstoot van ons wagenpark en de persoonsgebonden woon-werk mobiliteit zijn eveneens in kaart gebracht. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de verschillende brandstofsoorten en de daarbij behorende CO₂ uitstoot.

Om de reductie van CO₂ vanuit de mobiliteit te verlagen is een mobiliteitsplan opgesteld. Hierin staat omschreven op welke manier de gewenste reductie wordt behaald binnen het eigen wagenpark. Dit zal grotendeels door het toepassen van elektrificeren van het wagenpark zijn en waar mogelijk het stimuleren van woon werk verkeer per fiets of openbaar vervoer.

Inkoop

Duurzaam inkopen wordt ingezet als strategisch instrument om maatschappelijke en milieu-impact te verkleinen en kosten beheersbaar te houden.

Leveranciers worden geselecteerd op hun bijdrage aan CO₂-reductie in de keten (productie, logistiek, transport). Voorkeur gaat uit naar producten/ keurmerken (Milieukeur, EU Ecolabel)

Er wordt gestreefd naar circulaire inkoop: producten moeten herbruikbaar, repareerbaar of deelbaar zijn.

Bij de inkoop van voeding wordt de extra aandacht gegeven aan plantaardige, biologische en lokaal geproduceerde producten. En leveranciers moeten beleid voeren tegen voedselverspilling en inzicht geven in verspilling.

Duurzaamheidscriteria worden opgenomen als onderdeel van de gunningscriteria bij aanbestedingen (minimaal 20% weging) en de leveranciers worden getoetst op duurzaamheidsbeleid, rapportages en certificeringen (zoals ISO 14001, MVO Prestatieladder).

Zo pakken we het aan

Werken met het Greenteam

Binnen Carinova is een Greenteam actief, met vertegenwoordigers uit verschillende onderdelen van de organisatie. Samen werken we aan alle 15 thema's van de Milieuthermometer Zorg.

Voor elk thema is er een werkgroep met een eigen focus.

- We houden alles bij in een centrale MS Teams-omgeving.
- Verantwoordelijkheden en deadlines zijn inzichtelijk per actiepunt.
- De duurzaamheidcoördinator stuurt het geheel aan en overlegt met de stuurgroep en de Raad van Bestuur.

In het eerste half jaar van 2025 heeft het Greenteam de huidige situatie in kaart gebracht. Daarbij is per locatie en per thema bekeken welke acties nodig én haalbaar zijn om na de zomer te voldoen aan de eisen voor het zilveren certificaat.

De voortgang wordt per thema bijgehouden en maandelijks besproken tijdens de overlegmomenten van het Greenteam Carinova. Zo houden we overzicht, kunnen we tijdig bijsturen en vieren we tussentijdse successen.

Het Greenteam stimuleert ook duurzame gedragsverandering bij collega's en cliënten. Denk aan bewuster omgaan met afval, energie en materialen.

Focuspunten 2025-2026

We kiezen bewust voor vijf hoofdthema's waarop we versneld inzetten:

Groene Zorgproces

In onze zorg zelf ligt ook veel duurzaamheidswinst.

Binnen zes maanden zetten we verandering in gang op deze vier thema's:

1. Handschoenen – Juist gebruik van niet-steriele handschoenen. Er wordt een nulmeting gehouden. (2024-2026). Het streven is een 10% reductie van niet-steriele handschoenen in 2027.
2. Incontinentiemateriaal – Bewust kiezen voor herbruikbare alternatieven zoals wasbaar ondergoed en onderleggers. Wasbare onderleggers zijn beschikbaar op alle woonzorgafdelingen. Wasbaar ondergoed zou mooi zijn om in een vervolg (2026) naar toe te werken.
3. Medicatie en milieu –Jaarlijks tijdens farmacotherapeutische overleggen met de artsen van Carinova en Solis en apothekers wordt gesproken over duurzaamheid en het tegengaan van verspilling. Daarnaast zijn er duidelijke instructies op retourboxen voor medicatie en veel voorgeschreven medicatie (paracetamol en macrogol) worden in 2025-2026 ingezet als 'niet-op-naam medicatie'..
4. Kleinschalig wonen – We richten ons hier op duurzame inkoop én het verminderen van afval en energieverbruik.

Energie

We willen stap voor stap ons energieverbruik verminderen.

Daarvoor werken we met een energiebesparingsplan dat per locatie inzicht geeft in kansen en maatregelen.

- Jaarlijkse vermindering van energieverbruik.
- Lokale opwek via zonnepanelen.
- Nieuwe gebouwen: bouwen met lage CO₂-voetafdruk.
- Vervanging van auto's op fossiele brandstof.
- Laadinfrastructuur en mobiliteitsbeleid verduurzamen.

Afval

We werken aan minder restafval en meer hergebruik, in drie duidelijke fases:

- **Fase 1 (2024-2025):** nulmetingen, pilots, bewustwording.
- **Fase 2 (2026-2028):** verwerking in managementinformatie, 25% minder restafval.
- **Fase 3 (2029-2030):** borging via inkoopbeleid, max. 50 kg restafval per cliënt/jaar.

Samen
mogelijk maken

Voeding

Duurzame voeding begint bij slimme keuzes.

We richten ons op:

- Uitrollen voeding visie over de gehele Woonzorg locaties van Carinova (2025/2026)
- Het zichtbaar maken en terugdringen van verspilling — dit doen we al in samenwerking met Huuskes en breiden we uit naar alle woonzorglocaties. (2025)
- Centrale aansturing van menuplanning, zodat deze aansluit bij onze duurzaamheidsdoelen. (Focuspunt in Voedingsbeleid)
- Organisatie brede invoering van het We Care-systeem. Op onze beide pilotlocaties zien we al mooie resultaten op gebied van inkoop en vermindering van waste. Het concept zal eind 2025 geëvalueerd worden.

Vervoer

We maken onze mobiliteit groener, slimmer en schoner.

Daarbij richten we ons op:

- **Fase 1 (Q2 2025)** Het berekenen van onze CO₂-uitstoot door vervoer (woon-werk en zakelijk, Registratie en rapportage volgens WPM), als basis 2018 voor reductie 2030.
- **Fase 2 (Q2-3 2025)** Het adviseren Stuurgroep over duurzame vervoersopties zoals elektrische auto's, fietsen en e-bikes.
- **Fase 3 (Q4 2025)** Advies en realisatie van acties voor verduurzaming. Bijvoorbeeld voldoende laadpunten (EPBD III) en voorzieningen voor fietsers.
- **Fase 4 (Q2 2025)** Minder kilometers maken door slim plannen én zuiniger rijden — inclusief monitoring.

Investeringsen

Ongeveer de helft van onze acties betreft organisatorische verbeteringen, zoals beleid opstellen, plannen schrijven en bewustwording creëren. Dit vraagt vooral inzet van tijd en capaciteit.

De andere helft gaat over technische maatregelen of duurzamere alternatieven in inkoop. Daar is in sommige gevallen een financiële investering nodig.

Verduurzamingsmaatregelen zal Carinova altijd wegen in het afwegingskader met kwaliteit van zorg en (financiële) bedrijfsvoering

In de projectbegroting (bijlage IV) maken we onderscheid tussen:

- Eenmalige projectkosten
- Structurele investeringen voor duurzame bedrijfsvoering

Bijlagen

Bijlage I Taken & verantwoordelijkheden functionarissen Carinova in het kader van duurzaamheid

Taken & verantwoordelijkheden

Stuurgroep/Kernteam Duurzaamheid:

Maandelijks bijeenkomst voor besluitvorming en voortgang

Opdrachtgever	Michael Hemminga	Directeur Bedrijfsvoering
Manager	Wouter Bakker	Vastgoed manager
Projectleider	Gea Klein Heerenbrink	Duurzaamheidscoördinator (voor duur project)
Leden	Jitske Bosgoed	Strategisch Communicatieadviseur
	Joan Prummel	HR Manager

Greenteam Carinova

Doel van het Greenteam: verduurzaming onder de aandacht te brengen binnen een organisatie en duurzame maatregelen initiëren in de organisatie

Activiteiten en beoogde resultaten

7 werkgroepen samengesteld met collega's van verschillende locaties en bedrijfsonderdelen. Maandelijks bijeenkomst Greenteam voor terugkoppeling in combinatie met terugkoppeling met kernteam en duurzaamheidcoördinator.

Het doel is om de certificering van Green Deal Zilver voor te bereiden (en eind 2025 te laten plaatsvinden) en duurzaamheid een centrale en zichtbare plek te geven in de dagelijkse praktijk van de organisatie.

Deelnemers 2025

Henrico, Henny, Albert, Jitske, Derk, Marike, Lobke, Eline, Rachel, Sasja, Meriam, Lisa, Vera, Wendy, Stan en Gea en Wouter.

Borging en belegging verantwoordelijkheden in de organisatie(lagen)

Bij Raad van Toezicht:	Bij auditcommissie staat duurzaamheid vast op agenda
Bij Raad van Bestuur:	Terugkoppeling STG verslag in RDO (maandelijks)
Bij Managementteam:	Wouter en Michael
Duurzaamheidscoördinator:	Gea Klein Heerenbrink voor duur project.

Duurzaamheidscoördinator: (Gea Klein Heerenbrink voor duur project 2025/2026).

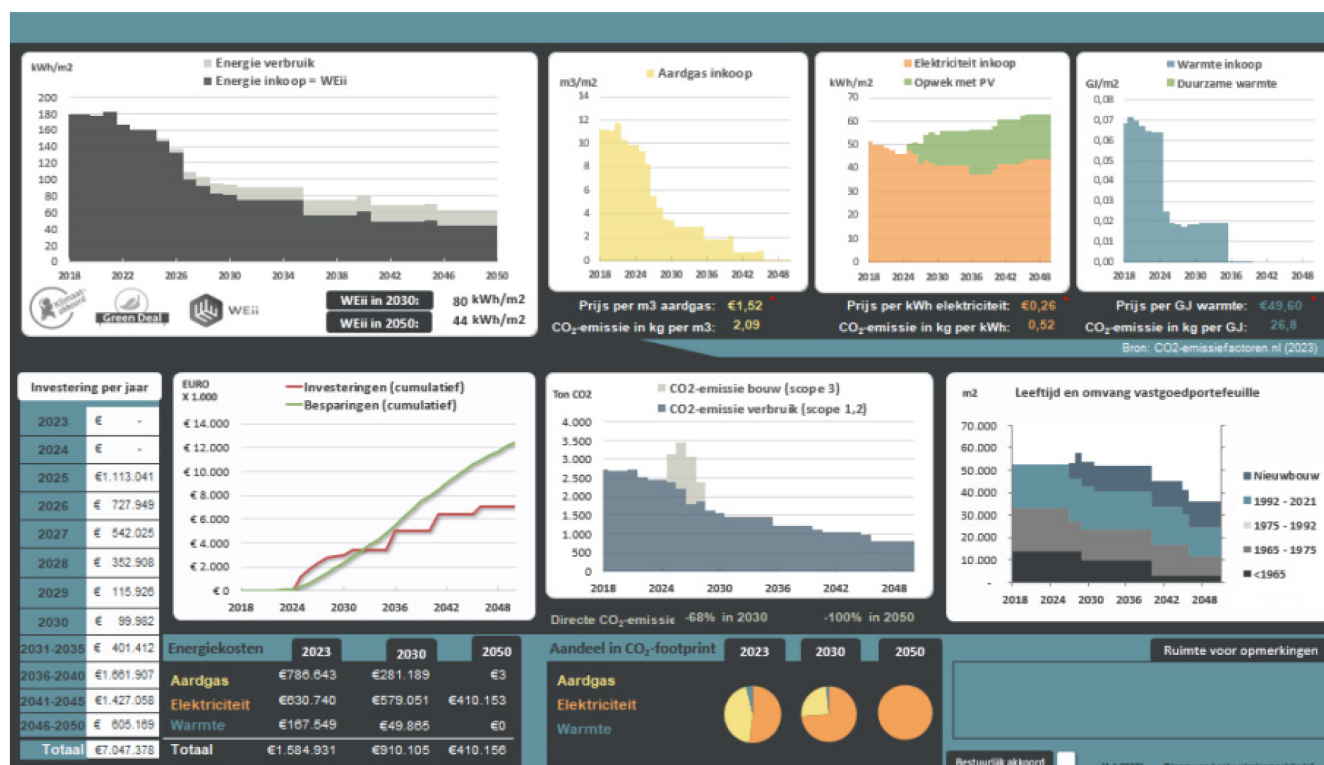
(GKH opleiding sept 2025, in project onderzoek hoe deze functie in de organisatie te borgen)

Functieomschrijving duurzaamheidscoördinator

De taken en verantwoordelijkheden van een duurzaamheidscoördinator in de zorg zijn niet uniek, maar vergelijkbaar met die in andere sectoren, enkele specifieke eisen en focuspunten die uniek zijn voor de zorgsector komen voort uit de Milieuthermometer Zorg, (punten 1 en 2) :

1. **Implementatie van certificering Milieu thermometer Zorg (zilver)**
voldoen aan de eisen van de Milieuthermometer Zorg, zoals het behalen van certificaten op brons, zilver of goud niveau
2. **Focus op de 5 eerder genoemde duurzaamheidsthema's/focuspunten**
3. **Plan-Do-Check-Act (PDCA) cyclus:** Carinova zal duurzaamheidsplannen maken en jaarlijks evalueren om de voortgang van duurzaamheidsdoelstellingen te bewaken en bij te sturen
4. **Communicatie en bewustwording :** Er is een sterke focus op interne en externe communicatie over duurzaamheid/Greendeal 3.0, evenals op bewustwording bij collega's.
5. **Ontwikkelen en implementeren van duurzaamheidsstrategieën:** Samenwerken met het Greenteam en duurzaamheidspartners om strategieën en doelstellingen te formuleren en te realiseren .
6. **Coördineren van duurzaamheidsinitiatieven en -projecten:** Beheren en uitvoeren van projecten die gericht zijn op het verminderen van afval, uitstoot en het bevorderen van hernieuwbare energie
7. **Adviseren en verbinden:** Intern adviseren van collega's en bewoners over duurzaamheidskansen en -initiatieven
8. **Rapporteren en analyseren:** Opstellen van rapportages over de voortgang van duurzaamheidsdoelstellingen en het bewaken van belangrijke prestatie-indicatoren (KPI's)

Bijlage II CO₂ routekaart

Samen
mogelijk maken

Bijlage III Huidige en historisch verbruik en duurzaamheidsimpact

Cijfers gebouwen

Bovenstaande gegevens energieverbruik vastgoed komen overeen met de gegevens op het dashboard van de CO₂-reductietool.

Gehele organisatie	2018	2024	2028	2030	2050
m ² bvo	52.378	52.378	52.378	53.710	36.016
kWh elektra inkoop	2.687.596	2.425.922	2.498.737	2.227.118	1.577.511
kWh opbrengst PV	0	0	618.323	681.517	692.594
Nm ₃ aardgasequivalent	582.768	517.528	260.920	184.992	0
GJ Warmte	3.593	3.378	1.005	1.005	0
Ton CO ₂ totaal	2.720	2.441	1.879	1.578	825
% CO ₂ ¹	100%	89%	45%	32%	0%

¹energiemix elektriciteit daalt qua CO₂-uitstoot naar 0 kg/kWh in 2050

Cijfers vervoer

Gehele organisatie zakelijk vervoer	2023	CO ₂ (ton)	2030	CO ₂ (ton)	2050	CO ₂ (ton)
Diesel (l)	4.874	15,9	3.656	11,9	0	0
Benzine (l)	21.370	69,6	16.028	45,1	0	0
Elektra (kWh)	5.214	2,3	19.555	10,6	62.576	28,0
% CO ₂ ¹	100%		74%		0%	

¹energiemix elektriciteit daalt qua CO₂-uitstoot naar 0 kg/kWh in 2050

Bijlage IV Projectbegroting

[Project begroting Duurzaamheid V 0106.xlsx](#)

Samen
mogelijk maken